

REFERAT Sundhedsudvalget 2018-2021 d. 02-03-2021

Mødedato Tirsdag d. 02. marts 2021 kl. 15:00

Mødested Video

Mødedeltagere Poul-Erik Svendsen, A (Fravær), Kristian Nørgaard, V, Andrea Terp, A, Poul Fremmelev, A, Michael Nielsen, C, Villy Søvndal, F, Anne-Marie Palm-Johansen, O, Henriette Schlesinger, V, Mustapha Itani, V, Preben Jensen, V, Lars Mogensen, Ø

Indholdsfortegnelse

Indledende drøftelse om Ulighed i Sundhed.....	3
Orientering om Afsnit for Ældresygdomme, Sygehus Sønderjylland.....	5
Orientering om status på lancering og implementering af politik for frivillighed og medborgerskab ..	6
Orientering om tilslutning til partnerskabet ABC for mental sundhed.....	8
Mødeplan.....	10
Eventuelt.....	11
Underskriftsside.....	12

Punkt 1: Indledende drøftelse om Ulighed i Sundhed

20/18261

Resumé

I september 2020 udgav Sundhedsstyrelsen to rapporter. En, der viser at der fortsat er ulighed i sundhed i Danmark, og at uligheden tilmed har været stigende på flere indikatorer, samt en, der beskriver indsatser i forhold til at arbejde med at reducere ulighed i sundhed. En regional kortlægning viser, at der i Syddanmark er igangsat mange initiativer inden for de indsatsområder som Sundhedsstyrelsen anbefaler. Lighed i sundhed er et fokusområde i mange regionale planer og strategier, og der skal nu som aftalt i Budget 2021 igangsættes et mere målrettet arbejde med at udarbejde et rammepapir, der skal favne flere fagområder og sektorer. Med dette dagsordenspunkt igangsættes en bred proces med involvering af flere udvalg for afslutningsvist at afholde en temadrøftelse i regionsrådet.

Sagsfremstilling

Gennem livets faser påvirkes man forskelligt af levevilkår, adfærd og miljø, hvilket i sidste ende har betydning for, hvor udsat man er for ulighed i sundhed.

Sundhedsstyrelsen udgav i september 2020 en rapport om udviklingen i ulighed i sundhed og sygdom i Danmark. Rapporten viser, at der stadig er ulighed i sundhed i Danmark, og at Danmark har en kedelig førsteplads i Europa, når det handler om ulighed i sundhed for kvinder. Rapporten viser også, at Danmark, sammenlignet med andre lande i Europa, har oplevet en påfaldende stor stigning i ulighed i dødsårsager, for hvilke der findes en effektiv behandling.

Rapporten viser en reduktion af uligheden i forhold til tidlig fødsel og lav fødselsvægt over de sidste 10 år, men viser samtidig, at uligheden er steget i forhold til antal af personer med multisygdom. Den mest markante stigning ses i uligheden i kontakten til sundhedsvæsenet i forhold til uddannelsesniveau, hvor uligheden inden for de seneste 10 år er steget inden for flere indikatorer, herunder deltagelse i screeninger, antal forebyggende indlæggelser, antal korttidsindlæggelser og antal personer på førtidspension. Hovedkonklusionen i rapporten, som kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside, er dermed, at der generelt eksisterer ulighed i sundhed og sygdom i Danmark, og at der også findes ulighed i mødet med sundhedsvæsenet. Link til rapporter: [Social ulighed i sundhed er stadig et stort problem i Danmark \(sst.dk\)](#).

I tillæg til rapporten om udviklingen af ulighed i sundhed udgav Sundhedsstyrelsen en rapport omkring ”Indsatser mod ulighed i sundhed”. Rapporten konkluderer, at der er behov for universelle og strukturelle indsatser for at reducere ulighed i sundhed, men at disse skal suppleres med målrettede og individuelle indsatser.

Rapporten anbefaler følgende tre indsatsområder:

- Børns tidlige udvikling og uddannelse
- Arbejdsliv, indkomst, miljø og sundhedsadfærd
- Sundhedsvæsen, socialt arbejde og rehabilitering.

I Region Syddanmark er der i 2020 udarbejdet en kortlægning af indsatser i regionalt regi på sygehuse m.v., som viser, at der i Syddanmark eksisterer mange indsatser inden for de ovenstående indsatsområder, som alle er med til at reducere ulighed i sundhed. På trods af dette er ulighed i sundhed fortsat en stor udfordring, som ikke har nogle simple løsninger, der kan udføres af enkelte aktører alene. Det er i stedet et kendt faktum, at der er behov for, at opgaven løftes i fællesskab på tværs af fagområder og sektorer.

Proces for rammepapir

Lighed i sundhed er et tema i såvel Sundhedsplan, Psykiatriplan og Sundhedsaftale samt i den regionale udviklingsstrategi og i socialområdets udviklingsplaner. Af Budget 2021 fremgår det, at der skal udarbejdes et rammepapir for fremme af lighed i sundhed i Region Syddanmark. For at sikre, at rammepapiret for lighed i sundhed favner flere fagområder og sektorer, lægges der op til en bred proces med involvering af sundhedsudvalget, psykiatri- og socialudvalget, udvalget for det nære sundhedsvæsen, udvalget for regional udvikling samt udvalget for uddannelse og arbejdskraft.

I løbet af februar-marts 2021 drøfter de pågældende udvalg deres syn på det videre arbejde med at fremme lighed i sundhed. Disse drøftelser skal bl.a. danne baggrund for en temadrøftelse om lighed i sundhed på regionsrådsmødet den 22. marts 2021. Temadrøftelsen indledes ved et oplæg af Søren Brostrøm, direktør i Sundhedsstyrelsen. Formålet med temadrøftelsen i regionsrådet er således, at regionsrådet i fællesskab sætter en retning for udarbejdelsen af rammepapiret for fremme af lighed i sundhed med alle udvalgenes perspektiver.

Drøftelsen på mødet den 2. marts 2021 indledes med et mundtligt oplæg ved afdelingschef Kurt Æbelø, der indeholder nærmere om konkrete indsatser og perspektiver i det fremadrettede arbejde.

Punktet behandles ligeledes i psykiatri- og socialudvalget den 24. februar 2021 og i udvalget for det nære sundhedsvæsen den 1. marts 2021.

Indstilling

Det indstilles:

At sundhedsudvalget drøfter temaet ulighed i sundhed, herunder hvilke områder, der er relevante at fokusere på i det videre arbejde med fremme af lighed i sundhed i Region Syddanmark.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 02-03-2021

Drøftet. Udvalgets input indgår i det videre arbejde med fremme af lighed i sundhed i Region Syddanmark.

Oplæg vedlægges.

Poul-Erik Svendsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 Baggrundsnotat om ulighed i sundhed

Bilag 2 Tværgående oversigt af indsatser i arbejdet med at reducere ulighed i sundhed - samlet

Bilag 3 Beskrivende analyser for Region Syddanmark

Oplæg - Ulighed i sundhed SHU 020321

Punkt 2: Orientering om Afsnit for Ældresygdomme, Sygehus Sønderjylland

21/240

Resumé

På udvalgsrådet orienteres om status for Afsnit for Ældresygdomme på Aabenraa Sygehus.

Sagsfremstilling

Sundhedsudvalget blev på mødet den 5. januar 2021 orienteret om status for Afsnit for Ældresygdomme på Aabenraa Sygehus, herunder om iværksatte tiltag på afdelingen.

På indeværende møde orienterer sygehusledelsen, Sygehus Sønderjylland, om opfølgende status for Afsnit for Ældresygdomme på Aabenraa Sygehus.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 02-03-2021

Til orientering. Udvalget forelægges en ny status omkring sommer.

Oplæg vedlægges.

Poul-Erik Svendsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Oplæg - Afsnit for ældresygdomme SHS SHU 020321

Punkt 3: Orientering om status på lancering og implementering af politik for frivillighed og medborgerskab i Region Syddanmark

19/32151

Resumé

Regionsrådet vedtog den 28. oktober 2019 Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab. Udvalget for det nære sundhedsvæsen, psykiatri- og socialudvalget og sundhedsudvalget orienteres om status på lancering og implementering af frivillighedspolitikken. Herunder, hvordan der konkret på Sygehus Sønderjylland arbejdes med at udfolde principperne i frivillighedspolitikken.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog den 28. oktober 2019 Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab. Til at understøtte implementeringen af frivillighedspolitikken er der i perioden iværksat en række organisatoriske tiltag. Som en del af lancering og implementering af politikken, har der i 2020 været fokus på intern formidling af den nye politik til ledere og medarbejdere i alle regionale enheder, herunder lancering af ny frivilligheds-hjemmeside og intranetside (www.regionsyddanmark.dk/frivillighed).

Der har ligeledes været fokus på at skabe en organisering, der kan understøtte implementering af frivillighedspolitikken, hvor ansættelsen af seks nye frivillighedskoordinatorer er et centralt element. Frivillighedskoordinatorerne har til opgave at understøtte og udvikle Region Syddanmarks ønske om at styrke samarbejdet med frivillige, hvilket tager udgangspunkt i frivillighedspolitikens fem hovedprincipper:

- Det er attraktivt at være frivillig i Region Syddanmark
- Frivillige indgår som en naturlig del af hverdagen
- Frivillighed har mange former
- Frivillige bevæger sig frit på tværs af region og kommune
- Frivillighed bidrager til lighed i sundhed.

Følgegruppen for Frivillighed har udarbejdet en status på lancering og implementering af frivillighedspolitikken med bidrag fra frivillighedskoordinatorerne. Der gives status for perioden 28. oktober 2019 til 1. november 2020 (se bilag 1).

Herunder gives et resume fra status.

Der er ansat seks frivillighedskoordinatorer, som har påbegyndt en lokal strategiproces for, hvordan frivillighedspolitikken kan udfoldes i egen organisation. Der er blandt frivillighedskoordinatorerne etableret et netværk for regionale frivillighedskoordinatorer til vidensdeling på tværs af enheder.

Det er vurderingen, at det er lykkedes at etablere en organisatorisk ramme, der kan understøtte den videre implementering af frivillighedspolitikken.

I forhold til status på lancering af politik for frivillighed og medborgerskab er der skabt relativ stor mediebevågenhed ved vedtagelse af frivillighedspolitikken. Der er etableret fælles regional intranet og hjemmeside, samt lokale sider. Til udbredelse af det interne kendskab til frivillighedspolitikken er der udsendt kommunikationspakke til alle regionens enheder. Det vurderes, at ledelsen har generelt kendskab til politikken, mens medarbejdere i mindre grad har fået kendskab.

Grundet COVID-19, og den deraf hindrede adgang for de frivillige til regionens enheder, afventer den planlagte eksterne kommunikation, der skal invitere de frivillige ”inden for” til samarbejde. Koncern kommunikation og netværk for regionale frivillighedskoordinatorer vil udarbejde en fælles plan for den eksterne kommunikation med fokus på at invitere frivillige ind til samarbejde, når timingen vurderes rigtig.

De frivilliges aktivitet har i 2020 stort set været fraværende grundet COVID-19, da de frivillige har været hindret i deres adgang til sygehusene og øvrige regionale enheder. Der er bekymring for, at den nuværende situation vil have negativ effekt på det frivillige engagement og de frivillige fællesskaber. Der ses også eksempler på innovative tiltag, hvor de frivillige fortsat bidrager til at understøtte patienter og pårørende, trods covid-19 restriktioner.

Der er med ansættelsen af frivillighedskoordinatorerne sat stort fokus på frivillighedsområdet, både internt organisatorisk og i relation til nye samarbejder med kommuner og civilsamfundsorganisationer. Det forventes, at der i 2021 kommer en række nye organisatoriske tiltag og nye samarbejder samt projekter, der går på tværs af sygehuse, kommuner og civilsamfund, og vil fremme regionens arbejde med frivillighedsområdet.

På mødet den 2. marts 2021 vil sekretær for Følgegruppen for Frivillighed, konsulent Magnus Falby, give en generel status for lancering og implementering, mens frivillighedskoordinator Tatiana Rusuberg vil redegøre for, hvordan de på Sygehus Sønderjylland konkret arbejder med at udfolde principperne i frivillighedspolitikken.

Punktet behandles ligeledes i udvalget for det nære sundhedsvæsen den 1. marts 2021 og i psykiatri- og socialudvalget den 8. april 2021.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 02-03-2021

Til orientering.

Oplæg vedlægges.

Poul-Erik Svendsen og Preben Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Notat Status på implementering af politik for frivillighed 2020

Oplæg - Frivillighed og medborgerskab SHU 020321

Punkt 4: Orientering om tilslutning til partnerskabet ABC for mental sundhed

20/42758

Resumé

I dette punkt orienteres udvalget for regional udvikling, udvalget for uddannelse og arbejdskraft, sundhedsudvalget samt psykiatri- og socialudvalget om tilslutningen til partnerskabet ABC for mental sundhed. Tilslutningen til partnerskabet behandles i udvalget for det nære sundhedsvæsen på dets møde den 1. marts 2021 med en indstilling om anbefaling af tilslutning over for regionsrådet. Tilslutningen har udspring i sundhedsaftalen og er anbefalet af sundhedskoordinationsudvalget.

Sagsfremstilling

Fremme af mental sundhed er et område, som flere af de stående udvalg har arbejdet med gennem en årrække. Desuden indgår det som et prioriteret område i flere strategier og planer. Mental sundhed indgår i Psykiatriplanen 2020-2024, i den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark" og i sundhedsaftalen mellem regionen og de 22 kommuner i Syddanmark, der løber frem til 2023. Både i psykiatrien og inden for regional udvikling har der været gennemført flere mindre og større initiativer og projekter. I udviklingsstrategien er der også målsætninger om at fremme borgerens mentale og fysiske trivsel, at styrke borgers trivsel og aktive liv samt understøtte uddannelsesmiljøer, der fremmer de unges trivsel og sundhed.

Mental sundhed er som nævnt et politisk prioriteret visionsområde i den syddanske sundhedsaftale. Det begrundes af data fra Sundhedsprofilen 2017, der viser, at andelen af voksne danskere med dårligt mentalt helbred, er steget siden 2010 til et niveau på 13,5 % i 2017. Ligeledes ses at flere kvinder end mænd har et dårligt mentalt helbred, hvilket gælder for alle aldersgrupper. I sundhedsaftalen er målsætningen at reducere andelen af unge (16-24 år) med dårlig mental trivsel til maksimalt 8 % for mænd og 16 % for kvinder. Dette mål vil bringe andelen ned på samme niveau som i 2010.

Proces

Sundhedskoordinationsudvalget har først i december måned 2020 besluttet at anbefale regionsrådet og de 22 byråd i Syddanmark at tilslutte sig partnerskabet ABC for mental sundhed, således at det anvendes som en fælles ramme for arbejdet med at fremme mental sundhed i Syddanmark. Tilslutningen til partnerskabet behandles således i udvalget for det nære sundhedsvæsen på dets møde den 1. marts 2021 med en indstilling om anbefaling af tilslutning over for regionsrådet. Regionsrådet har sagen på dagsordenen den 22. marts 2021. Endelig kan det tilføjes, at tilslutningen til partnerskabet er til orientering på kommunekontaktudvalgets møde den 12. marts 2021.

På møde i regionsrådet den 14. december 2020 blev der behandlet og godkendt et forslag om at arbejde med ABC for mental sundhed, ligesom regionen har arbejdet med partnerskabet Røgfri Fremtid, hvor der blev skabt et tæt samarbejde på tværs af region, uddannelsesinstitutioner og kommuner. Første udmøntning af regionsrådets beslutning fra december er nærværende sag om tilslutning til partnerskabet.

Desuden pågår et arbejde med at beskrive et oplæg, der skal rumme fælles indsatser under ABC for mental sundhed. Indledningsvist foretages en afdækning af de aktiviteter og projekter, som regionen, herunder i psykiatrien og i regional udvikling, allerede er involveret i og som passer ind i ABC-tankegangen.

På baggrund af afdækningen vil de politiske udvalg blive inddraget i løbet af foråret 2021 med det formål at give input til projektbeskrivelsen og det fremtidige arbejde med mental sundhedsfremme. Efter udvalgenes behandling af den indledende beskrivelse samt en sondering hos samarbejdspartnere, vil regionsrådet blive forelagt en endelig projektbeskrivelse i september 2021.

Om partnerskabet ABC for mental sundhed

Partnerskabet drives af Statens Institut for Folkesundhed og finansieres for nuværende af Nordeafonden. Visionen i ABC for mental sundhed er at styrke befolkningens mentale sundhed og trivsel gennem øget individuel modstandskraft og social sammenhængskraft i samfundet. Målet er at tilskynde befolkningen til mere proaktivitet for egen og andres trivsel, eksempelvis gennem kendskab og deltagelse i aktiviteter, der styrker og bevarer den mentale sundhed. Målet er samtidig at sikre de bedste rammer for dette, eksempelvis ved at opbygge samhørighed og samarbejde på tværs af organisationer og fagligheder, der har interesse i at fremme mental sundhed. De tre gennemgående elementer i ABC-tankegangen er:

- A. Gør noget aktivt (Act)
- B. Gør noget sammen (Belong)
- C. Gør noget meningsfuldt (Commit).

Som partner erklærer man sin opbakning til visionen om at fremme mental sundhed og trivsel i den danske befolkning. Det er gratis at tilslutte sig partnerskabet, med den forventning, at der lokalt allokeres ressourcer til koordinering af indsatser.

Statens Institut for Folkesundhed foretager løbende evaluering af partnerskabet. Her ses, at størstedelen af partnerne i ABC for mental sundhed oplever, at arbejdet med mental sundhedsfremme er blevet mere håndgribeligt, da ABC-rammen kan samle både eksisterende og nye indsatser. Desuden har ABC-partnerskabet bidraget til at fremme samarbejdet både tværsektorielt og tværprofessionelt.

Punktet behandles ligeledes i psykiatri- og socialudvalget den 24. februar 2021, i udvalget for det nære sundhedsvæsen den 1. marts 2021, i udvalget for regional udvikling den 1. marts 2021 samt i udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 2. marts 2021.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 02-03-2021

Til orientering.

Poul-Erik Svendsen og Preben Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Hensigtserklæring fra partnerskabet

Punkt 5: Mødeplan

21/240

Sagsfremstilling

Mødeplan godkendt af sundhedsudvalget:

Mødeplan for 2021 på tirsdage kl. 15.00-18.00:

Tirsdag den 6. april 2021, kl. 15.00-18.00

Tirsdag den 4. maj 2021, kl. 15.00-18.00

Tirsdag den 1. juni 2021, kl. 15.00-18.00

Tirsdag den 10. august 2021, kl. 15.00-18.00

Tirsdag den 7. september 2021, kl. 15.00-18.00

Tirsdag den 5. oktober 2021, kl. 15.00-18.00

Tirsdag den 2. november 2021, kl. 15.00-18.00

Tirsdag den 30. november 2021, kl. 15.00-18.00.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 02-03-2021

Til orientering.

Poul-Erik Svendsen og Preben Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 6: Eventuelt

21/240

Beslutning i Sundhedsudvalget den 02-03-2021

Orientering om urinvejskirurgisk afdeling, Sygehus Sønderjylland.

Orientering om henvendelse fra Endometrioseforeningen. Området drøftes i udvalget på et kommende møde.

Orientering om status for COVID-19 situationen i Region Syddanmark, herunder status for vaccinationsindsats og testning. Oplæg vedlægges.

Poul-Erik Svendsen og Preben Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Oplæg - COVID-19 uge 9 - SHU 020321

Punkt 7: Underskriftsside